

Sygn. I C 149/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 października 2015 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Małgorzata Banaś
Protokolant:	st. sekr. sądowy Elżbieta Drozd

po rozpoznaniu w dniu 23 października 2015 r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa P. O. i R. O.

przeciwko B. Z.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

1. pozbawia w całości wykonalności tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany przez Sąd Okręgowy w Bydgoszczy w dniu 16.01.2012 roku sygnatura akt (...) nakazujący pozwanym R. O. i P. O., aby zapłacili powodowi Przedsiębiorstwu Usługowo – Handlowemu (...) spółce z ograniczona odpowiedzialnością w M. solidarnie kwotę 1.420.591, 53 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 26 października 2011 roku do dnia zapłaty wraz z kosztami procesu w kwocie 24.975 zł, któremu postanowieniem z dnia 21 listopada 2012 roku Sąd Okręgowy w Bydgoszczy w sprawie (...) nadał klauzulę wykonalności na rzecz wierzyciela B. Z. oraz drugi tytuł wykonawczy wydany przez Sąd Okręgowy w Bydgoszczy w dniu 17 grudnia 2014 roku w sprawie (...) w celu prowadzenia egzekucji przeciwko dłużnikom P. O. i R. O. z nieruchomości;
2. zasądza od pozwanej B. Z. na rzecz powodów P. O. i R. O. solidarnie kwotę 50.119,00 zł (słownie: pięćdziesiąt tysięcy sto dziewiętnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Na oryginale właściwy podpis

Sygn. akt I C 149/15

UZASADNIENIE

Powodowie P. O. i R. O. w pozwie wniesionym do Sądu Okręgowego w Słupsku domagali pozbawienia w całości wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 16 stycznia 2012r. wydanego w sprawie o sygn. (...), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności, w tym dalszych tytułów wykonawczych oznaczonych numerami 2 i 3, stawiając zarzut, że zobowiązanie stwierdzone wskazanym tytułem wykonawczym wygasło na skutek jego spełnienia w całości, tym samym brak jest podstaw do prowadzenie przeciwko nim egzekucji.

Pozwana B. Z. wniosła o oddalenie powództwa wskazując w uzasadnieniu odpowiedzi na pozew, iż bepodstawne są twierdzenia powodów o spłaceniu całej należności objętej tytułem egzekucyjnym, albowiem wskazywana przez

nich kwota 532.562,70 zł przelana na jej konto w 2014r. stanowiła faktycznie spłatę ich wcześniejszych zobowiązań wynikających z ustnych umów zawartych między stronami.

Obie strony wnosily o zasądzenie od strony przeciwnej na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Nakazem zapłaty z dnia 16 stycznia 2012r. Sąd Okręgowy w Bydgoszczy w sprawie (...) zasądził solidarnie od R. O. i P. O. na rzecz Przedsiębiorstwa Usługowo-Handlowego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w M. kwotę 1.420.591,53 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 26 października 2011r. do dnia zapłaty oraz kwotę 24.975 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesu.

W dniu 7 września 2012r. r. wierzyciel złożył do Komornika Sądu Rejonowego w Słupsku wniosek o wszczęcie w oparciu o opisany powyżej tytuł wykonawczy postępowania egzekucyjnego wobec P. O. i R. O..

W dniu 9 października 2012r. została zawarta pomiędzy Przedsiębiorstwem Usługowo - Handlowym (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w M. oraz B. Z. przy udziale P. i R. O., umowa cesji wierzytelności. W treści § 1 ust. 1 lit. a umowy określona została wysokość bezspornej i wymagalnej wierzytelności będącej przedmiotem zbycia, wynikającej z prawomocnego nakazu zapłaty Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 16 stycznia 2012r. wydanego w sprawie (...), która według stanu na dzień 9 października 2012r. wynosiła 951.537,29 zł.

W tym samym dniu doszło do zawarcia pomiędzy powodami i pozwaną Porozumienia mocą którego B. Z. jako nabywca wierzytelności zobowiązała się do zawieszenia czynności związanych z prowadzoną wobec powodów egzekucją na wniosek pierwotnego wierzyciela. Jednocześnie strony zmodyfikowały treść stosunku prawnego wynikającego z nabycia wierzytelności, w ten sposób, że ustaliły nowy termin spłaty wierzytelności na dzień 31 listopada 2013r. przy czym jeżeli do tej daty zostaną zawarte pomiędzy stronami porozumienia umowy przyrzeczone przewidziane treścią umów przedwstępnych sprzedaży nieruchomości zawartych między nimi w dniu 8 października 2012r. terminem spłaty wierzytelności będzie data uiszczenia przez B. Z. ceny sprzedaży nieruchomości. Do tak określonego na nowo terminu zapłaty, wstrzymany został bieg odsetek od wierzytelności określonej w umowie cesji.

Między stronami nie doszło do zawarcia przyrzeczonych umów sprzedaży, o których mowa w § 3 lit. a porozumienia z dnia 9 października 2012r.

Bezsporne - nadto nakaz zapłaty SO w Bydgoszczy z dnia 16.01.2012r. k. 12, umowa cesji, kopia rozliczenia wierzytelności k. 13-24, porozumienie z dnia 8.10.2012r. k. 25-26.

Postanowieniem z dnia 21 listopada 2012r. Sąd Okręgowy w Bydgoszczy nadał klauzulę wykonalności nakazowi zapłaty w postępowaniu nakazowym wydanym przez Sąd Okręgowy w Bydgoszczy w dniu 16 stycznia 2012 roku w sprawie o sygn. akt (...) na rzecz B. Z., na którą przeszło uprawnienie wierzyciela Przedsiębiorstwa Usługowo - Handlowego (...) "spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w M..

Pismem z dnia 15 października 2012r. pozwana poinformował Komornika Sądowego o wstąpieniu w prawa i obowiązki dotychczasowego wierzyciela, a następnie w dniu 30 listopada 2012r. przedkładając tytuł wykonawczy zaopatrzone w klauzulę wykonalności na swoją rzecz, wniosła o podjęcie zawieszono od dnia 9 października 2012r. postępowania egzekucyjnego prowadzonego przeciwko dłużnikom, dokonanie zwolnienie z zajęcia wszystkich rachunków bankowych, w przypadku pobrania przez Komornika kwot z zajętych rachunków w czasie od dnia zawieszenia postępowania do dnia wznowienia postępowania, zwrot pobranych kwot na rachunki bankowe dłużników, i ponowne zawieszenie postępowania. Pozwana nie przedłożyła ani nie poinformowała Komornika o treści zawartego z dłużnikami porozumienia.

Postanowieniem z dnia 18 grudnia 2012r. postępowanie egzekucyjne na wniosek wierzyciela zostało zawieszono.

Bezsporne - nadto akta egzekucyjne Komornika Sądowego przy SR w Słupsku sygn. (...) k. 85.

W dniu 7 stycznia 2014r. z rachunku bankowego powodów na rachunek pozwanej została przekazana kwota 23.890,93 zł, a w dniu 14 stycznia 2014r. kwota 508.671,77 zł. W obu wypadkach w tytule przelewu odnotowano zasilenie konta. Wykonawcą operacji bankowych była pozwana, która posiadała upoważnienie do konta powodów.

Bezsporne - nadto wyciąg z rachunku bankowego P. O. k. 33.

Pismem z dnia 17 grudnia 2013r. pozwana zwróciła się do Komornika o podjęcie zawieszono postępowania egzekucyjnego i dalsze prowadzenie czynności egzekucyjnych. Na skutek zajęcia rachunku bankowego dokonanego w dniu 29 stycznia 2015r. przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Słupsku A. S., została ściągnięta kwota 523.000 zł i po rozliczeniu opłaty egzekucyjnej, na rzecz pozwanej wierzycielki powodów została przekazana w dniu 6 lutego 2015r. kwota 500.000 zł.

Bezsporne - nadto akta egzekucyjne Komornika Sądowego przy SR w Słupsku sygn. (...) k. 85, zaświadczenie o dokonanych wpłatach k.77.

Pismem z dnia 6 lutego 2015r. pozwany złożył pozwanej oświadczenie o zarachowaniu uiszczonych na jej rzecz wpłat w dniu 7 stycznia 2014r. i 14 stycznia 2014r. w łącznej wysokości 532.562,70 zł - na poczet zaspokojenia wierzytelności pierwotnie przysługującej Przedsiębiorstwu Usługowo-Handlowemu (...) Sp. z o.o. z siedzibą w M., a obecnie jej na mocy cesji wierzytelności z dnia 9 października 2012r. Jednocześnie powód zgłosił wniosek o podjęcie przez pozwaną stosownych czynności w sprawie (...) prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Słupsku A. S.. Pismo zostało doręczone pozwanej w dniu 17 lutego 2015r.

dowód; oświadczenia z dnia 6.02.2015r.k. 32, dowód doręczenia pisma k. 37.

Postanowieniem z dnia 17 grudnia Sąd Okręgowy w Bydgoszczy postanowił wydać wierzycielce B. Z., drugi tytuł wykonawczy, oznaczony liczbą porządkową II, obejmujący prawomocny nakaz zapłaty Sądu Okręgowego w Bydgoszczy dnia 16 stycznia 2012r., wydany w postępowaniu nakazowym w sprawie (...), któremu postanowieniem z dnia 21 listopada 2012 roku w sprawie(...) Sąd Okręgowy w Bydgoszczy nadał klauzulę wykonalności na rzecz wierzyciela, B. Z., w celu prowadzenia egzekucji przeciwko dłużnikom P. O. i R. O. z nieruchomości.

W dniu 10 kwietnia 2015r. pozwana w oparciu o wskazany powyżej tytuł wykonawczy wystąpiła do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Białogardzie o wszczęcie egzekucji z nieruchomości dłużników. Wysokość wierzytelności obejmującą pretensje główną określiła na kwotę 858.022,87 zł.

Bezsporne - nadto akta egzekucyjne Komornika Sądowego przy SR w Białogardzie sygn. (...) k.86.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Zgodnie z treścią art. 840 §1 pkt.1 k.p.c. jeżeli dłużnik przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, to powinien wykazać jakie zdarzenia kwestionuje i przedstawić stosowne dowody na tą okoliczność. Dłużnik może się tu powoływać na zdarzenia, które zaszły przed powstaniem tytułu egzekucyjnego, jak i na zdarzenia, zaszłe pomiędzy powstaniem tytułu egzekucyjnego, a nadaniem temu tytułowi klauzuli wykonalności.

Powództwo oparte na tym zaprzeczeniu jest dopuszczalne tylko wtedy gdy nie stoi temu na przeszkodzie niedopuszczalność drogi sądowej, powaga rzeczy osądzonej (prawomocne orzeczenie) ani zawisłość sporu.

Druga podstawa powództwa uregulowana w punkcie 2 §1 przywołanego powyżej artykułu zachodzi, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego, a gdy tytułem tym jest orzeczenie sądowe – po zamknięciu rozprawy, nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło lub nie może być egzekwowane.

Sąd orzekając o pozbawieniu wykonalności tytułu wykonawczego, na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. obowiązany jest ustalić zatem, czy po powstaniu tytułu wykonawczego nastąpiło takie zdarzenie, którego skutkiem było wygaśnięcie zobowiązania. Podnieść przy tym należy, iż ciężar wykazania wygaśnięcia zobowiązania oraz jego zakresu spoczywa na dłużniku (powodzie), który z okoliczności tej wywodzi skutki prawne. Zdarzenia, o których mowa w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., muszą zaistnieć przed wydaniem wyroku pozbawiającego tytuł wykonawczy wykonalności, a nawet przed wytoczeniem powództwa. Stwierdzenie takiego zdarzenia ma charakter deklaracyjny ustalania faktu, powodującego wygaśnięcie egzekwowanego zobowiązania albo niemożność jego egzekwowania (por. orzeczenie SN z dnia 20 października 1966 r., (...), OSNCP (...), nr (...), poz. (...))

Przez zdarzenia, o których mowa w tym przepisie, rozumieć należy okoliczności faktyczne, powodujące wygaśnięcie egzekwowanego zobowiązania lub niemożność jego egzekwowania; nie chodzi tu zaś o jakieś przypadki, czy też zajścia losowe. „Wygaśnięcie zobowiązań” nie oznacza, że tylko sytuacje wynikłe z zakresu prawa zobowiązań mogą wchodzić w rachubę. Podstawą bowiem powództwa opozycyjnego mogą być zdarzenia, wskutek których zobowiązanie wygasło, wynikające również z innych stosunków prawnych (por. Z. Ś., Komentarz do kodeksu postępowania cywilnego. Część druga. Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne, W. 2001, Wydawnictwa (...)) (wydanie III) s. 496

Niewątpliwie do przesłanek, na których dłużnik może oprzeć powództwo przeciwegzekucyjne jest zaspokojenie roszczenia, które nastąpiło po powstaniu tytułu wykonawczego.

Zgodnie z przepisem art. 451 §1 k.c. w zasadzie o sposobie zarachowania wpłaty na poczet długu decyduje wola dłużnika, wyrażona przy zapłacie w sytuacji, gdy ma kilka długów wobec tego samego wierzyciela. Może on w takiej sytuacji spełniając świadczenie wskazać, który z długów przez swoje świadczenia zamierza zaspokoić. Treść zdania pierwszego przywołanego przepisu wskazuje na moment, w którym dłużnik powinien wskazać kategorię długu, który chce zaspokoić. Jest to chwila spełnienia świadczenia. Identyczny jest moment do złożenia oświadczenia w którym wierzyciel może decydować o sposobie zarachowania, wbrew życzeniom dłużnika (por. M. Ł., (...) z dnia 8 marca 2002 r., (...). Mon. Praw. 2003, nr (...), s.(...)). W sytuacji gdy ani dłużnik ani wierzyciel nie złożyli właściwych oświadczeń i nie skorzystali z uprawnień w które wskazany art.451 k.c. ich wyposaża, to spełnione świadczenie zalicza się na poczet długu wymagalnego. Natomiast wtedy, kiedy jest kilka długów wymagalnych, na poczet długu najdawniej wymagalnego. O tym, że dług jest najdawniej wymagalny, decyduje data powstania długu, a nie termin jego zapłaty (por. wyrok SN z dnia 27.11.2002r., (...)).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że wierzycielka oponując w uzasadnieniu odpowiedzi na pozew uwzględnieniu powództwa odwoływała się do bliżej nie określonych co do wysokości innych zobowiązań powodów mających wynikać z umów zawartych z nimi w 2012r. na poczet których zaliczyła kwoty z dwóch przelewów dokonanych w styczniu 2014r. w łącznej wysokości 532 562,70 zł. Pozwana będąc pouczone przy doręczeniu pozwu co nastąpiło w dniu 1 czerwca 2015r. o treści art. 162 k.p.c., art.206 k.p.c., art.207 k.p.c., art.217 k.p.c., art.230 k.p.c., i art.210 §2¹ k.p.c. oraz konieczności złożenia odpowiedzi, wraz ze wszystkimi zarzutami i twierdzeniami przeciwko zgłoszonemu żądaniu, ograniczyła się do przedstawienia jedynie swojego stanowiska. Dopiero na rozprawie w dniu 23 października 2015r. pozwana działając za pośrednictwem swojego pełnomocnika przejawiała inicjatywę dowodową. Złożone dokumenty, w ocenie Sądu nie miały jednak żadnego znaczenia dla zgłoszonego powództwa. Ich treść wskazywała jedynie na istnienie między stronami bliżej nie doprecyzowanych wzajemnych interesów, które jednak tylko według twierdzenia pozwanej były źródłem rzekomych zobowiązań powodów.

Nawet gdyby założyć, że istotnie w styczniu 2014r. istniał wymagalny dług powodów, powstały przed tym wynikającym z nakazu zapłaty z dnia 16 stycznia 2012r., to pozwana nie skorzystała z uprawnienia w momencie "spełnienia" świadczenia przez dłużników do złożenia oświadczenia o sposobie zarachowania wpłat na jego poczet. Zachowanie to tym bardziej działa na niekorzyść pozwanej, iż faktycznie to ona dokonywała przelewu z rachunku powoda na swój rachunek i miała niczym nie ograniczoną możliwość określenia tytułu wpłaty. "Zasilenie konta" znaczy tyle co przekazanie środków czyli nie określa tytułu długu

Należność powodów wynikająca z prawomocnego nakazu zapłaty Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 16.01.2012r. - sygn. akt: (...). wyliczona na dzień 9 października 2012r. wynosiła 951.537,29 zł. Należność ta powiększona o odsetki za okres od 1 grudnia 2013r. do 6 lutego 2015r. (terminu ostatniej wpłaty) według wyliczenia powodów, którego pozwana nie zakwestionowała, wyniosła ostatecznie 996.930,80 zł. Na poczet jej zaspokojenia zostały przekazane trzy wpłaty w łącznej wysokości 1.032.562,70 zł. Powyższe zestawienie dowodzi zatem, iż wierzytelność będąca przedmiotem zaskarżonego tytułu wykonawczego uległa zaspokojeniu w całości.

Reasumując – ponieważ roszczenie pozwanej w niniejszej sprawie o zapłatę przeciwko powodom stwierdzone nakazem zapłaty Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 16.01.2012r. - sygn. akt: (...) uległo zaspokojeniu w całości, zgłoszone na podstawie art. 840 1 pkt 2 k.p.c. żądania pozwu zasługiwało na uwzględnieniu o czym orzeczono w pkt 1 wyroku.

O kosztach procesu orzeczono w punkcie drugim sentencji, na podstawie art. 98 §1 i §3 kpc w zw. z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tj. Dz. U. z 2013r., poz. 461), biorąc pod uwagę wynik niniejszego procesu. Pozwana jako przegrywająca spór zobowiązana jest zwrócić powodom solidarnie koszty procesu, na które złożyły się, opłata od pozwu 42.902 zł, wynagrodzenie dla zawodowego pełnomocnika w kwocie 7.200 zł. oraz opłata za udzielone pełnomocnictwo w kwocie 17 zł.

Na oryginale właściwy podpis